

Національний
університет оборони
України

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
“ФІЛОСОФІЯ ВІЙНИ ТА МИРУ”

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий), PhD
Спеціальність	254 Забезпечення військ (сил)
Статус дисципліни	Вибіркова, реалізується в циклі загальної/професійної підготовки
Мова викладання	Українська (англійська)
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS/ год. (ГЗ – 30 год., СР – 30 год.)
Курс/півріччя	1 курс, 1, 2 півріччя
Лінк на дисципліну	Посилання на курс на платформі Moodle
Оригінальність дисципліни	Авторський курс
Ключові слова	Національна стратегічна культура, стратегічна епістемологія, прагматизм воєнної науки
Викладач	 <p>ПІБ – Лобода Юрій Олександрович науковий ступінь, вчене звання – кандидат філософських наук, доцент посада - Сторінка в Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?user=2l4aDpUAAAAJ&hl=uk Підвищення кваліфікації: Лондонський королівський коледж, Лондон, Сполучене королівство, магістратура з досліджень війни, 2017-2018 р. Контактні дані: e-mail: yuriy.loboda@gmail.com.</p>
Чому дисципліна для мене є важливою/корисною/актуальною?	Дисципліна дає змогу ознайомитись з когнітивними аспектами військової науки на фундаментальному рівні
Які знання я отримаю?	Знання про те, які когнітивні схеми становлять основу стратегічного рівня мислення, як вони проявляються в прийнятті управлінських рішень

Які вміння я розвину?	Вміння самостійно опанувати класичні тексти з військової теорії – знаходити їхні головні ідеї, порівнювати їх з джерелами інших шкіл військової думки
Що мене очікує?	Важка інтенсивна робота
Якого результату я досягну?	Результат роботи ад'юнкта залежить від відповідальності ад'юнкта
Де я зможу застосувати отримані знання та вміння?	У науковій та викладацькій роботі
Зміст навчальної дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Філософія війни як досвід міждисциплінарного підходу до дослідження воєнної проблематики. <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Історія та сучасний стан філософії війни. 1.2. Предметне поле та методологічний апарат філософії війни. Філософія війни як практична філософія. 2. Стратегічна епістемологія як складова філософії війни. <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Епістемологія як метастратегія. 2.2. Поняття стратегічної культури та джерела її формування. Воєнна освіта як основа стратегічної культури. Гуманітарний компонент воєнної освіти. 3. Філософія воєнної науки. <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Концептуальні основи воєнної теорії. 3.2. Історія воєнної науки: школи та тенденції. 4. Античні епістемологічні схеми на полі бою. <ol style="list-style-type: none"> 4.1. Платон і Архіт Тарентський. 4.2. Стоїки та розквіт римської воєнної справи. 5. Середньовічні витоки «теорії справедливої війни». <ol style="list-style-type: none"> 5.1. Середньовічна рецепція перекладів Веґеція. 5.2. Нормативний характер середньовічної воєнної теорії. 6. Сцієнтизм як основний орієнтир розвитку континентальної воєнної науки Просвітництва та Нового часу. <ol style="list-style-type: none"> 6.1. Ньютон, Декарт, Лейбніц як засновники нової світоглядної парадигми воєнної теорії. 6.2. Німецька класична філософія та континентальна школа стратегічної думки. План Шліффена. 7. Епістемологічні підґрунтя стратегічного планування французького генерального штабу. <ol style="list-style-type: none"> 7.1. Французька воєнна теорія кінця XIX-початку XX століть: сцієнтизм та антисцієнтизм. 7.2. Ознаки “бергсоніанської змови” у Плані XVII. 8. Континентальна філософія та радянська школа стратегії. <ol style="list-style-type: none"> 8.1. Класики (Свечін, Снесарев) та новатори (Іссерсон). 8.2. Еволюція радянської стратегічної культури: від проекту Польового статуту РСЧА 1939 р. до проекту Польового статуту Червоної армії 1944 р. 9. Британські емпіризм та утилітаризм як основа міжвоєнних реформ Об'єднаного королівства. <ol style="list-style-type: none"> 9.1. Світоглядні засади “стратегії непрямих дій” Б.Х.Ліддел Гарта. 9.2. Принципи воєнної стратегії Дж.Фуллера.

	<p>10. Міжвоєнні реформи у Німеччині.</p> <p>10.1. Когнітивні витоки доктрини бліцкригу.</p> <p>10.2. Протиріччя між реформами армії та державною політикою.</p> <p>11. Російсько-українська війна як зіткнення світоглядів.</p> <p>11.1. “Доктрина Герасімова” та радянський спадок у російській стратегічній культурі.</p> <p>11.2. Національна стратегічна культура України.</p> <p>12. Філософія воєнної історії.</p> <p>12.1. Логіка та методологія воєнної історії.</p> <p>12.2. Роль воєнної історії в професійній воєнній освіті.</p> <p>13. Прагматизм воєнної теорії та його спростування.</p> <p>13.1. Прагматика тактики, оперативного та стратегічного мистецтва.</p> <p>13.2. Антипрагматизм великої стратегії.</p> <p>14. Види воєнного аболіціонізму.</p> <p>14.1. Норман Енджелл та його критики.</p> <p>14.2. Сучасні види аболіціонізму.</p> <p>15. Фундаментальні моделі філософії війни.</p> <p>15.1. Війна та гра.</p> <p>15.2. Мистецтво та наука.</p>
Інформаційні джерела	<p>1. Echevarria A. Military Strategy: A Very Short Introduction. – Oxford University Press, 2017.</p> <p>2. Freedman L. Ukraine and the Art of Strategy. – Oxford University Press, 2019.</p> <p>3. Galeotti M. Armies of Russia’s War in Ukraine. – Osprey: 2019.</p> <p>4. King A. Command: The Twenty- First- Century General. – Cambridge University Press, 2019.</p> <p>5. Paret P. Clausewitz in His Time. Essays in the Cultural and Intellectual History of Thinking about War. - New York, Oxford: Berghahn, 2015.</p> <p>6. Yekelchik S. The Conflict in Ukraine: What Everyone Needs to Know. – Oxford University Press, 2015.</p>
“Правила гри”	<p>З боку викладача:</p> <ul style="list-style-type: none"> – забезпечення потреб та запитів ад’юнктів; – подання актуального й необхідного матеріалу; – наповнення дистанційного курсу на платформі Moodle; – дотримання педагогічної справедливості, норм та принципів педагогічної етики, відкритість і щирість у спілкуванні; – забезпечення позитивної й творчої атмосфери на навчальних заняттях. <p>З боку ад’юнкта:</p> <ul style="list-style-type: none"> – готовність навчатися і змінюватися; – відвідування навчальних занять; – опрацювання лекційного матеріалу; – якісна підготовка до практичних та семінарських занять; – доброзичливість, відкритість, щирість, готовність до конструктивної критики; – оригінальність, креативність, ініціативність; – дотримання академічної доброчесності
Додатково	<p>Детальнішу інформацію про дисципліну “Філософія війни та миру” наведено в робочій програмі навчальної дисципліни</p>